

Spontaan spellen

Bij jonge kinderen is goed te zien hoe ze spelenderwijs met taal omgaan. Ze zien volwassenen schrijven, doen dit na met eigen krabbels en vormen, en ontdekken zo stap voor stap dat taal niet alleen iets is wat je hoort, maar ook iets wat je kunt opschrijven en teruglezen. Dit proces heet *spontaan spellen*.

KRABBELS

Wanneer een kind een krabbel op papier zet en zegt dat er 'schommel' staat, wordt een belangrijke basis voor geletterdheid gelegd. Het kind hoort de klanken in een woord, koppelt hier een symbool aan en legt zo het verband tussen klank en letter. Dat is de kern van geletterdheid: begrijpen dat gesproken woorden uit klanken bestaan die je kunt opschrijven.

ONTWIKKELINGSPROCES

Spontaan spellen is een natuurlijk ontwikkelingsproces en de voorloper van het latere spellingonderwijs. Het is belangrijk deze spontane schrijfwijzen te stimuleren. Elke vorm van geschreven taal – tekenen, krabbels of vormen – is waardevol. Moedig kinderen aan om te schrijven; zo raken ze gemotiveerd om te ontdekken hoe taal werkt. Door schrijven positief te benaderen, groeit zowel hun zelfvertrouwen als hun taalontwikkeling.

IN DE PRAKTIJK

Pedagogisch professionals kunnen dit proces op verschillende manieren ondersteunen. Verbind schrijven aan betekenisvolle activiteiten en laat zien hoe jij zelf schrijft. Maak bijvoorbeeld samen een boodschappenlijstje: terwijl je het woord *ranja* opschrijft, zeg je de klanken hardop mee. Zo ervaren kinderen dat gespro-

ken woorden ook opgeschreven kunnen worden. Wijs daarna op het woord en lees het voor: "Kijk, hier staat *ranja*. Dat moet ik meenemen als ik boodschappen ga doen."

Zorg voor schrijfmateriaal in de speelhoeken en gebruik het in rollenspellen. Als kinderen restaurant spelen, leg papier en potloden klaar om een menukaart of bestellijst te maken.

Wanneer kinderen merken dat hun geschreven producten ertoe doen, groeit hun motivatie en zelfvertrouwen om te schrijven. Zo leg je een stevige basis voor hun verdere taalontwikkeling en een soepele start op de basisschool.

Wie meer wil weten over dit proces, vindt in het boek *Spontaan spellen* (Odink, 2024, Boom) inspirerende voorbeelden en praktische handvatten om taalontwikkeling spelenderwijs te versterken.

OVER DE AUTEUR

Henriët Odink is taalleesspecialist, trainer en eigenaar van *Taal & Leesexpertise*. Ze schreef *Spontaan spellen* (Boom, 2024) en ondersteunt scholen en instanties bij het versterken van het taal- en leesaanbod.